Lavinprognossäsongen 2022 - 2023

Fjällsäkerhetsrådets vårmöte 2023

NATUR VÅRDS VERKET

Hur var den?

Först:
Det är notoriskt svårt att mäta om förebyggande arbete har effekt



När olyckor inträffar kan vi undersöka vad som ledde dit



Så gick lavinolyckan på Kebnekaise till

PUBLICERAD 22 FEBRUARI 2023

I en rapport till Arbetsmiljöverket beskriver Försvarsmakten hur den dödliga lavinolyckan vid Kebnekaise gick till. Mannen ska ha snubblat när han gick på kammen till Nordtoppen. Samtidigt syns inga tecken på att soldaterna skulle vara på väg att tas hem från Kebnekaise.

Händelsen är delvis att betrakta som en arbetsplatsolycka och Försvarsmakten har i en rapport till Arbetsmiljöverket beskrivit händelseförloppet.

I skrivelsen framkommer att den förloyckade mannen har gått på kammen av Nordtoppen och att ett mindre släpp av snö skedde. I rapporten står det:

"Snubblar då till och ett större flak lossnar och han rutchar neråt för att sedan falla och då går en större lavin med i fallet."

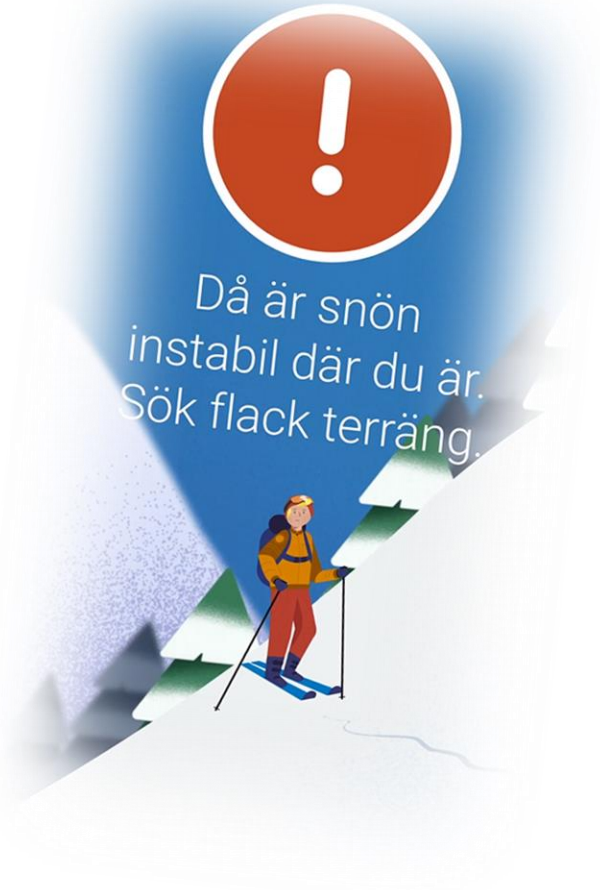
Men varför olyckor inte inträffar och om vi bidragit till att de inte inträffar - det är inte lätt att veta



En ekvation med många okända faktorer



Det är just de lyckade vanorna och besluten vi vill förstärka



Så hur gick det för lavinsäkerhetsarbetet under året?

Vissa saker går bra

Annat sämre

Svensk död efter lavinolycka i Norge

UPPDATERAD 7 JANUARI 2023 PUBLICERAD 6 JANUARI 2023

En svensk man har dött efter en lavinolycka i Rauma i Norge, skriver polisen på Twitter. Ytterligare en svensk är allvarligt skadad.

Larmet om lavinen kom strax efter klockan 13 på fredagseftermiddagen. Tre svenska skidåkare var inblandade i olyckan.

Förs till sjukhus

Två av dem skadades allvarligt och fördes med helikopter till sjukhus. En av dem har nu omkommit, skriver polisen på Twitter.



De skadade skidåkarna fördes till sjukhus med helikopter, uppger norsk polis. Senare meddelade polisen att en av dem avlidit. **Foto: Øyvind Berge Sæbjørnsen/NRK**

Två svenskar döda i lavinolycka i Schweiz

Uppdaterad 2023-03-12 Publicerad 2023-03-12



Två svenskor döda efter lavin i Italien

ITALIEN Publicerad 19 mar 2023 kl 21

Svensk bergsguide död i lavinolycka

En vinter med många svenska dödsfall i laviner utomlands

7 svenskar och svenskor miste livet i fem olyckor

5 personer i Alperna
1 i Norge
1 i Sverige

Vad vill vi?

- Öka kunskapen om laviner och lavinfara
- Bidra till tryggare fjällupplevelser
- Förebygga lavinolyckor



Hur arbetar vi för målen?

Vi ger tillförlitlig och användbar information om var och när det är lavinfarligt.

Till människor som vistas i svenska fjällen, på fritiden eller i yrket



Lavinprognosen - en motor i lavininformationen men inte enda verktyget

Lavinprognosen berättar vad vi vet om lavinfaran i ett område just nu



Reducera risken kan bara användarna själva göra

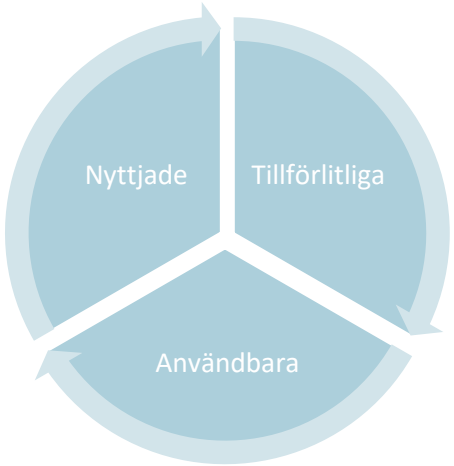


Några förutsättningar:

Lavinprognoserna ska vara tillförlitliga

De ska nyttjas av människor som utsätter sig för lavinrisk

De ska kunna användas för att minska risken för lavinolyckor.



Prognoserna måste vara tillförlitliga



Tillförlitliga prognoser – några utmaningar

- Alltid underskott på information
- Lavinfaran är inte direkt mätbar i naturen.
- Subjektiva tolkningar behövs



Positivt:

- Gediget och dagligt fältarbete prognosområdena. (I stort sett dagligt) Det håller hög klass även jämfört med andra större lavinprognostjänster

- Kunskapen om laviner och lavinfara i svenska fjällen ökar stadigt



Tillförlitligt underlag till prognoser

Många bra samarbeten i prognosområdena med exempelvis STF, Försvarsmakten, Guider, Skidanläggningar, LST m fl

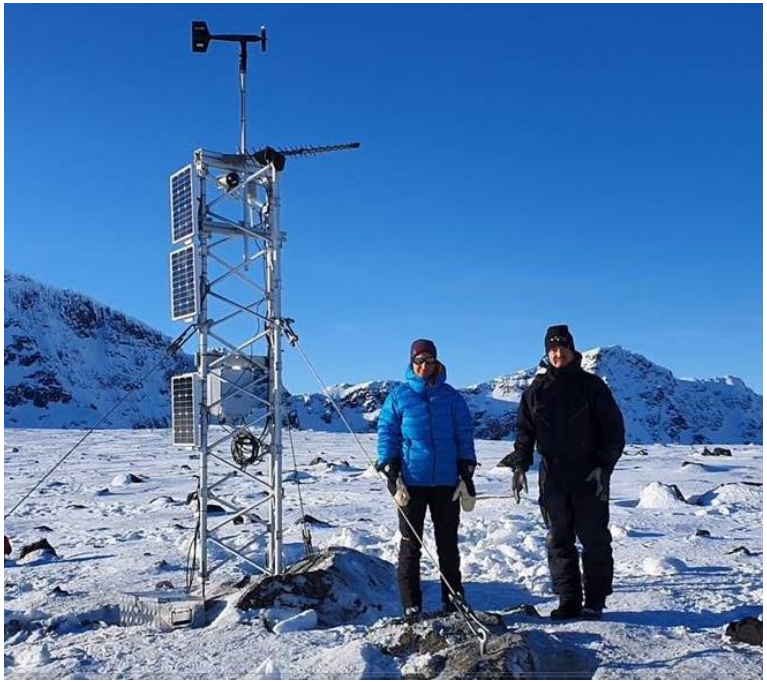
Sköts ofta lokalt i området





Glädjande

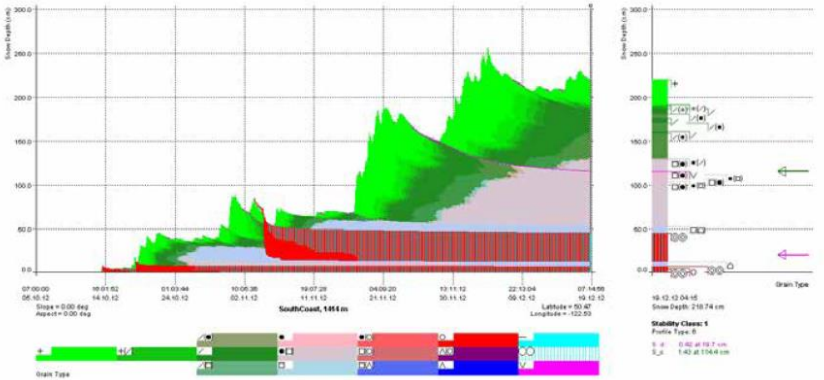
- Nya väderstationer gör att underlaget förbättras mycket.



Utmaning

- Lavinprognoser internationellt går mot mer stöd av modeller och beräkningar.

- Här saknar vi både resurser och kompetens



Informationen måste kunna användas till säkrare aktiviteter



Användbara prognoser – några utmaningar

- Beskriva lavinfaran och större och mindre risker för breda målgrupper på ett för dem begripligt och användbart sätt

- Det är svårt att kommunicera risk



Vår bild

- Våra budskap har blivit mer stringenta och tydliga

- Vi måste fortsatt bli enklare att förstå

Kan vi åka eller inte?



Målgrupperna måste läsa prognoserna



Utmaning – att få målgrupperna att läsa lavinprognoserna och gå våra lavinutbildningar



Glädjande

- Intresset för lavinprognoser tycks fortsätta att öka
- Fler besökare på webben
- Fler följare i social medier.

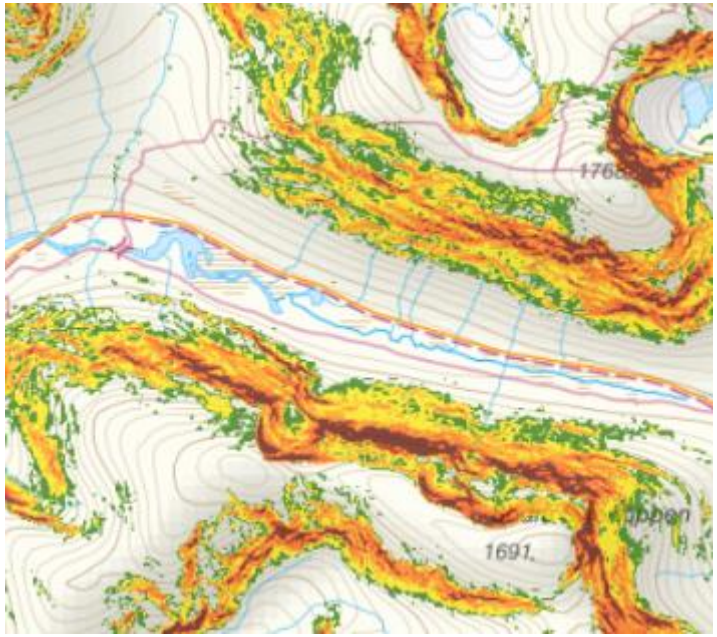


Några saker vi vill göra, men som beror av resurser

Bättre lavinkartor och kartering – lättare att hitta säker terräng, men också för planeringsunderlag

- Bättre information för den som söker helt säker terräng

- Ger bra info även där vi inte gör lavinprognoser



Expansion till fler fjällområden?

- Vilka nytta gör lavinprognoser i området? Beror av terräng och potentiella målgrupper för lavinprognoserna.

- Vilka förmågor och resurser har vi att producera lavinprognoser i området?



Ett par nyckelfrågor för framtiden



Bemanning och kompetens

Relativt stabil personalstyrka hittills men lavinprognostjänsten efterfrågar mycket specifika kunskaper och kompetensförsörjningen är avgörande för lavinprognostjänsten både på kort och lång sikt.

Ny teknik och automatisering

- Ger möjligheter men ställer också nya krav

I pipeline, beroende av resurser

- Automatiserad lavindetektion. SATSKRED (NVE)
- Automatiserad lavinterrängklassning (Prio startzoner och utloppsområden)
- Utveckling av modellering av snödrev, snöackumulation och snötäcke. (SMHI)



Lavinprognoser säsongsrapport 2022/2023

Vänder sig till alla som läser
eller har intresse av
lavinprognoser och vårt arbete

Kommer till hösten



Tack

För visat intresse!